

Działania uczelni odpowiedzialnej wobec interesariuszy wewnętrznych

Perspektywa nauczycieli akademickich

dr Edyta Spodarczyk
Uniwersytet Morski w Gdyni

dr Marta Moczulska
Uniwersytet Zielonogórski

Zagadnienia teoretyczne

Spółeczna odpowiedzialność biznesu

"zestaw działań,
które wydają się wspierać pewne dobro społeczne,
wykraczające poza interesy firmy i wymagane przez prawo"

A. McWilliams, D. Siegel, 2001

Spółeczna odpowiedzialność uczelni

- rola uczelni

(Drobny, 2016)

- proces kształcenia przyszłych pracowników; prowadzenie badań które mają się przyczyniać do rozwoju społeczeństw

(Ławicka, 2016; Kędzierska, Kowalska, 2009; Piasecka, 2015)

- zarządzanie

(upowszechnianie i wdrażanie zestawu ogólnych zasad i konkretnych wartości)

(Giuffre, Ratto 2019)

- miejsca transformacji

– osie zmiany: organizacja, wiedza, edukacja, uczestnictwo

(Marcus, Govender 2023)

Spółeczna odpowiedzialność uczelni

"koncepcja, zgodnie z którą uniwersytet integruje wszystkie swoje funkcje i działania z *potrzebami społeczeństwa* poprzez *aktywne zaangażowanie* ze swoimi społecznościami w *etyczny i przejrzysty sposób*, który ma na celu spełnienie oczekiwań *wszystkich zainteresowanych stron*,"

Esfijani et al. 2013

Společná odpověď učelni (URS)

ekonomiczny

- interesariusze
- usługi

etyczny

- działania
- wartości

sub-społeczny

- zatrudnianie
- polityka kadrowa
- prawa człowieka

filantropijny

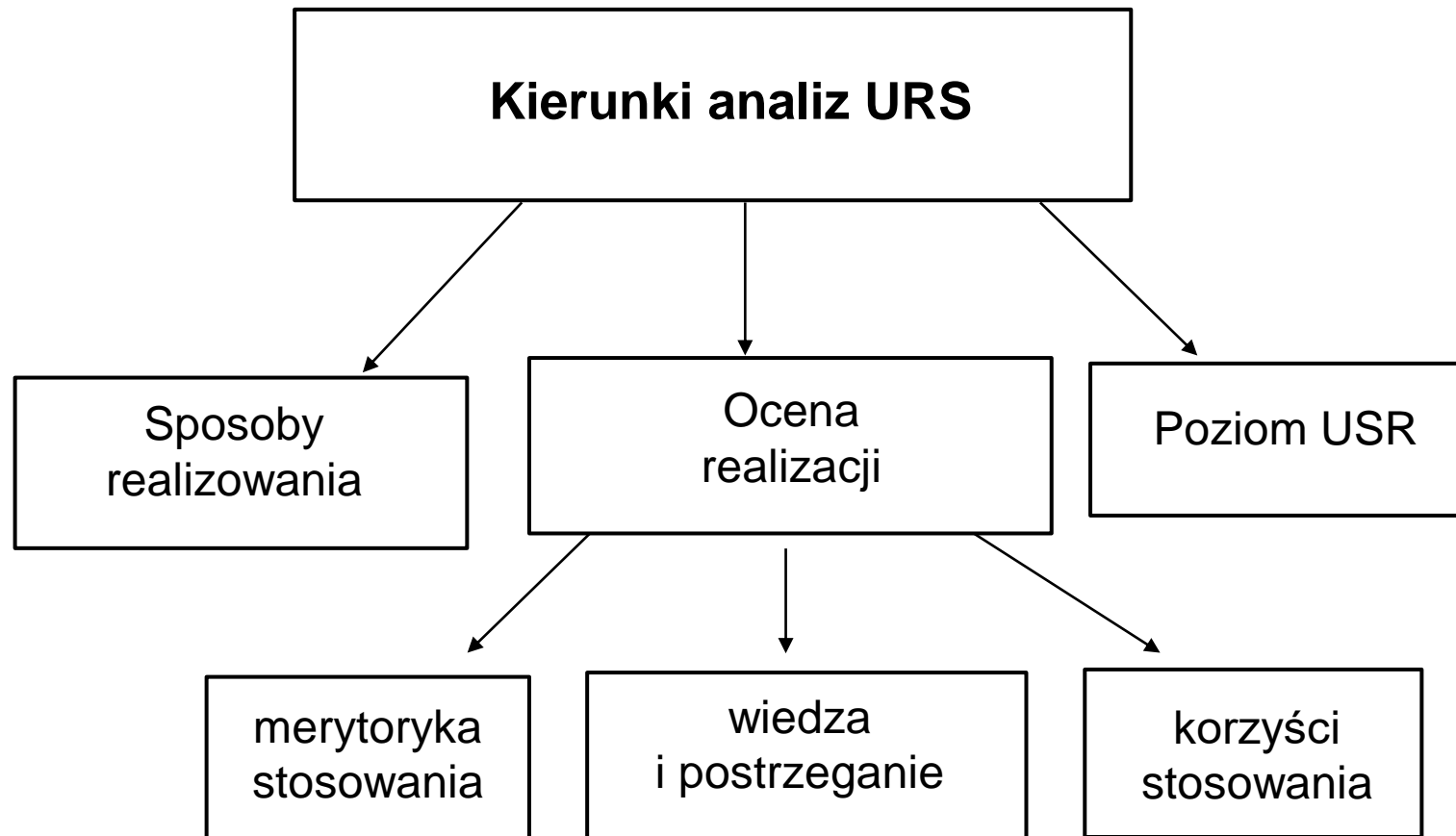
- aktywność dobroczynna
- wolontariat

środowiskowy

- ochrona
- inwestowanie

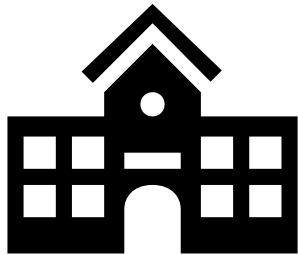
Poziomy URS wg Tetřevová Sabolová

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeglądu literatury

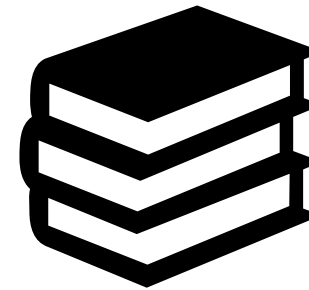
Sposoby realizowania

- przykłady realizacji

*(Marniescu et al. 2010;
Cichowicz, Nowak 2018;
Merta-Staszczak et. al. 2020)*

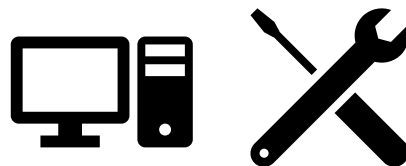
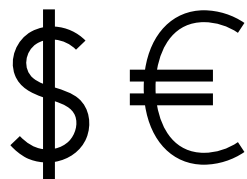
- działalność bibliotek

(Akpom et al., 2020)

Poziom realizacji

- umiarkowany
- brak istotnych statystycznie różnic
(wydział, stopień naukowy, doświadczenie)
- wprowadzanie działań służących poszerzaniu społecznej odpowiedzialności
(szkolenia, programy, zasoby, nagradzanie)

(Al-batayneh et al., 2020)

Ocena realizacji; merytoryka stosowania

- rzetelność realizacji

(Gaweł, 2014)

- zgodność działań z wytycznymi, normami, zasadami

(Batista et al. 2023)

Ocena realizacji, posiadanie wiedzy o URS

1. Studenci

- nastawienie
- posiadana wiedza
- ocena
- wsparcie

2. Pracownicy

*(Burcea, Marinescu 2011;
Pabian 2019;
Cichorzewska 2015;
Marcus, Govender 2023)*

*(Reichel et al. 2012;
De Sousa et al. 2017)*

Ocena realizacji; korzyści

- ❖ możliwość uzyskania przewagi konkurencyjnej przez prywatną uczelnię

(Abdullah i in. 2020)

- ❖ kształtowanie wizerunku pracodawcy, którym potencjalni pracownicy kierują się przy wyborze miejsca pracy

(Simpson, Aprama, 2018)

- ❖ satysfakcja pracowników

*(Chan i Hasan 2019;
Ismail i Shujaat 2019)*

Badanie

Metodyka badania

Cel:

identyfikacja specyfiki społecznej odpowiedzialności uczelni
wobec pracowników

Rodzaj badania: jakościowe

Metoda: grupowy wywiad pogłębiony (FDI)

Narzędzie badawcze: scenariusz wywiadu

Uczestnicy:

nauczyciele akademicy, pracownicy dwóch uczelni publicznych

Wyniki

Jak respondenci rozumieją koncepcję społecznej odpowiedzialności?

Społeczna odpowiedzialność organizacji powinna opierać się na podstawowych wartościach (wolność, godność, szacunek, uczciwość, itp.).

Sposób odpowiedzialnego zarządzania organizacją, który uwzględnia korzyści różnych interesariuszy, w tym pracowników

Czy koncepcja społecznej odpowiedzialności może być stosowana na uczelni? Co może być przeszkodą?

Tak, ale...

CEL

„Jeśli CRS a nie PR, to tak ”;

MENTALNOŚĆ

„Jest możliwe wprowadzenie CSR na uczelni, tylko wymagałoby zmian mentalnych: np. kobiety są nadal postrzegane jako te od spraw usługowych”

ZAUFANIE

„No i jest brak zaufania przede wszystkim. Wszędzie, nie tylko na uczelni ”

WARTOŚCI

„Gdyby były upowszechnione wartości, to zostałyaby ich realizacja - procedury nie byłby potrzebne”

W jaki sposób można uwzględnić specyfikę uczelni w URS?

odpowiedzialne **kształcenie** i odpowiedzialne **korzystanie ze środków publicznych**

„uczelnia odpowiedzialna, to uczelnia, która odpowiedzialnie gospodaruje pieniędzmi. Więc po pierwsze to jest odpowiedzialne wydawanie publicznych pieniędzy. Warto przyrzeć się wynagrodzeniom np. rektorów”

„Odpowiedzialnością uczelni jest kształcenie studentów”, „ale też przekazywanie im wartości, uczymy odpowiedzialnych postaw”

odpowiedzialność **za efekty swoich działań**, które są odmienne od efektów działań innych organizacji i same w **sobie niosą istotne wartości**

„Odpowiedzialność za przestrzeganie wartości wobec różnych interesariuszy: za słowo, za prawdę, wolność dociekań, za wolność wypowiedzi, za rozwój”

Na czym powinna polegać odpowiedzialność uczelni wobec pracowników?

Prawo pracy i BHP

„Gdzie jest granica między społeczną odpowiedzialnością wobec pracowników, a stosowaniem zasad bhp? Gdzie granica między odpowiedzialnością społeczną, a dbaniem o atmosferę i kulturę pracy?”

„Prawo to jeden obszar. Pozostaje jeszcze sfera wolitywna, np. styl kierowania, komunikowania się. Tu wystarczy po prostu odpowiedzialność.”

Rzeczywistość

„Jesteśmy na uczelni nauczeni pokory – siedź cicho. Nie upominamy się u pracodawcy o swoje prawa”

Jakie działania mogłaby wprowadzić uczelnia odpowiedzialna wobec pracowników?

- **Ograniczenie „punktozy” i przeciążenia**

- *„Bo studenci są teraz na pierwszym miejscu. A oni myślą, że my w przerwie odpalimy komputer i napiszemy artykuł za wysoka liczbę punktów w naszej dziedzinie”*

- **Wsparcie i równość w traktowaniu**

- *„Jeżeli coś się dzieje, to uczelnia ma prawników, którzy mają jeden cel. Zamiatać pod dywan, cała wina idzie na pracownika, żeby tylko uczelnia nie była w to zamieszana”*

- *“Równouprawnienie? Proszę sprawdzić płęć osób sprawujących władzę”*

- **Transparentność**

- *“Decyzje są podejmowane bez pracowników. Te, które mają na nich wpływ”*

- *„Powinna być przejrzysta polityka pieniężna odnośnie do grantów, projektów”*

- **Rozwój**

- *„Masz się rozwijać, najlepiej za własne środki”*

- **Relacje**

- *“Dzięki relacjom osobistym jesteśmy w stanie pewne rzeczy jeszcze zachować i może tutaj jest podpowiedź dla władz co wspierać. I mimo narzekań i ograniczeń to te relacje osobiste „trzymają”*

- **Poprawa warunków pracy**

Jak wprowadzenie URS może wpłynąć na pracowników (zaangażowanie, nastawienie do pracy, nauczania, pracodawcy)?

PROCEDURY

SYSTEM WARTOŚCI

- wspieranie
- sprawiedliwość
- transparentność
- równość
- wolność
- sprawczość

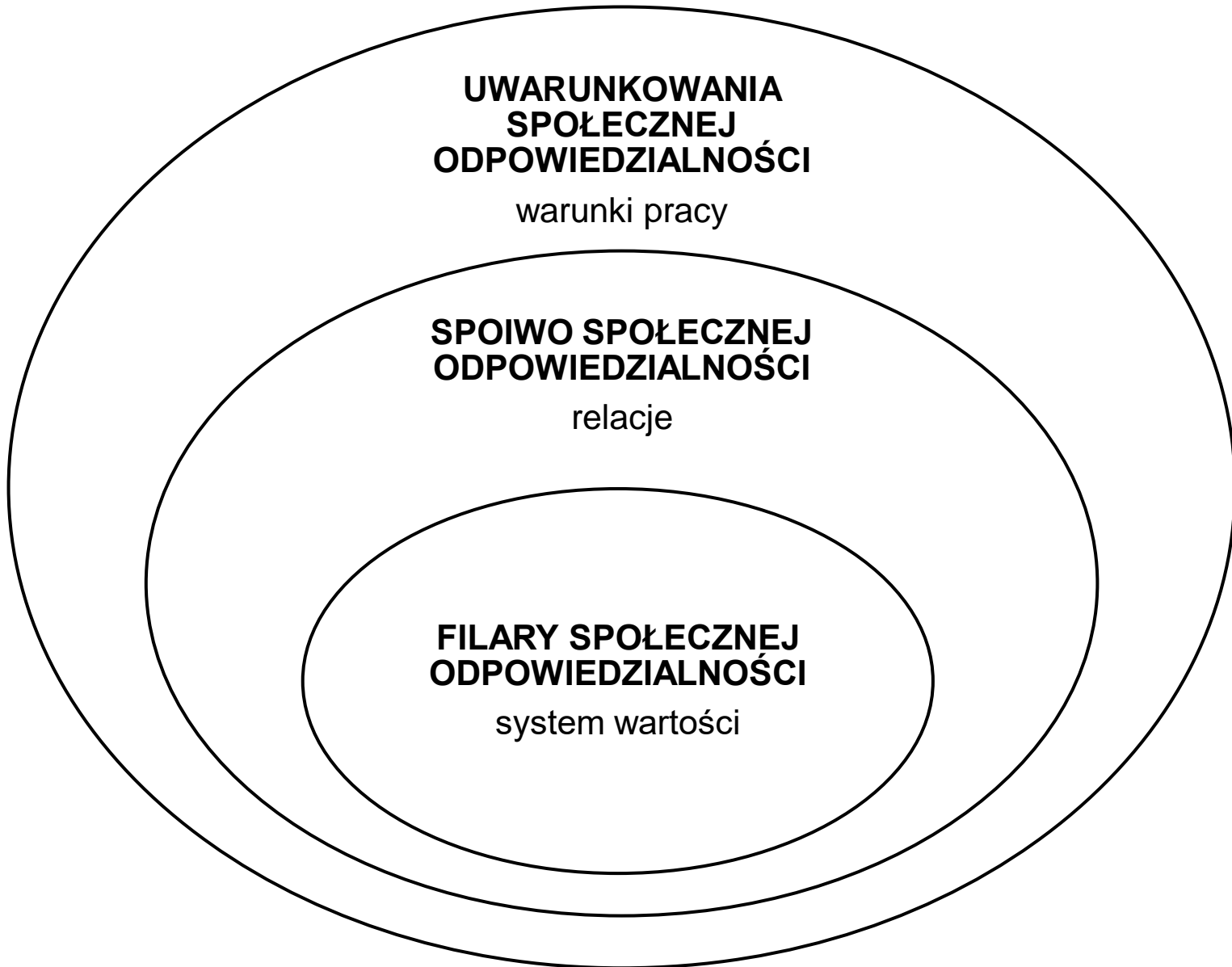
- wpływanie
- godność
- partnerstwo
- zaufanie
- uczciwość
- jakość

Istotne kwestie

uwarunkowań jakości i trwałości relacji uczelnia-pracownicy

- relacyjne
- administracyjne
- badawcze
- dydaktyczne
- motywacyjne
- finansowe
- rozwój
- ekologiczne
- warunki pracy

**Społeczna odpowiedzialność uczelni
wobec pracowników**

Wdrażanie
społecznej odpowiedzialności uczelni
wobec pracowników

FAZA PRZYGOTOWAWCZA

- rozwój kompetencji społecznych i menedżerskich
- diagnoza systemu wartości i warunków pracy
- szkolenia na temat URS

FAZA KONCEPCYJNA

- powołanie zespołów opracowujących strategię URS
- opracowanie strategii
- ocena strategii przez pracowników
- modyfikacja strategii

FAZA REALIZACJI

Zaproszenie do badań

www.profitest.pl/s/55528/4nGPI1Zu